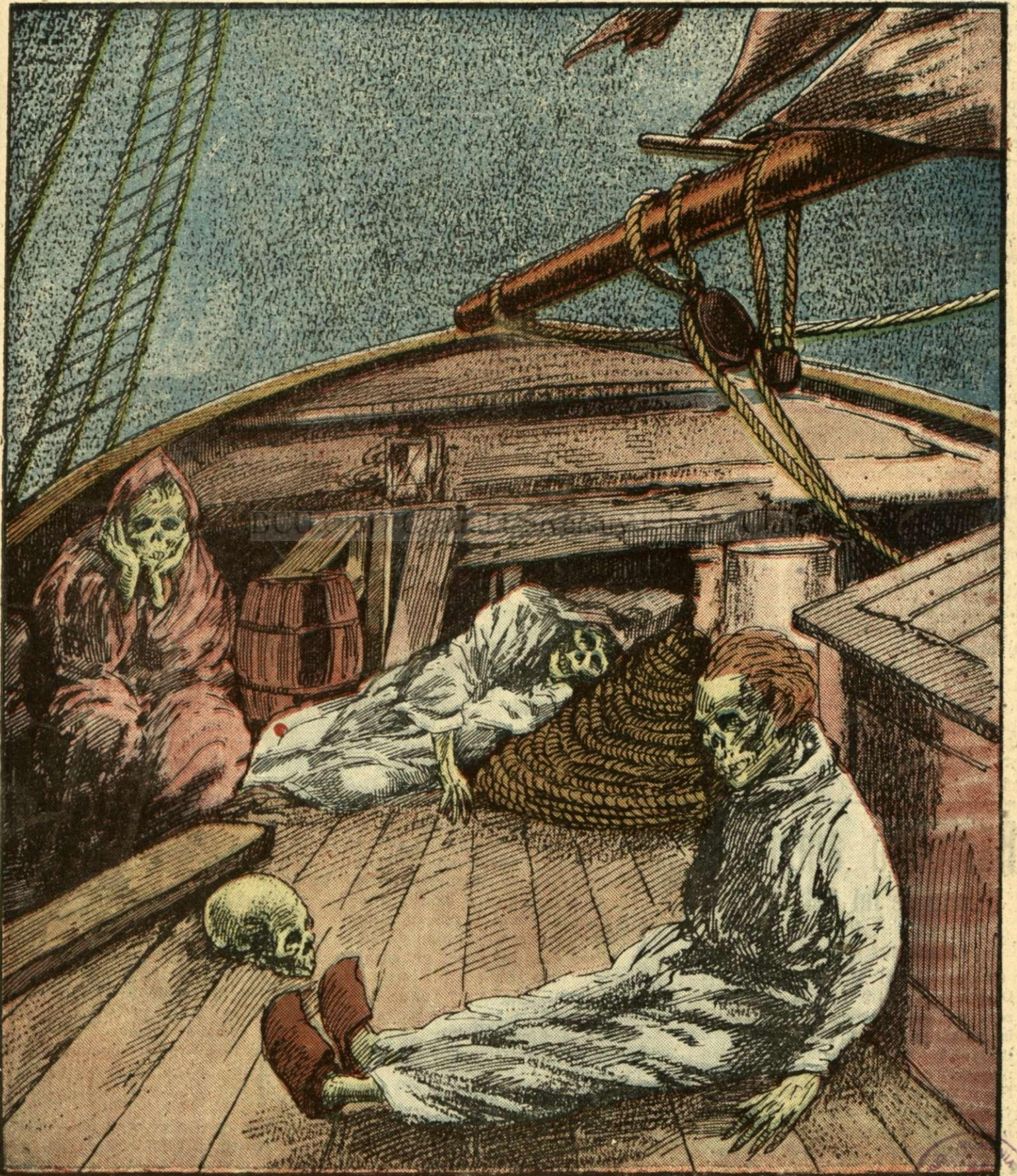

UNIVERSUL LITERAR

PREȚUL ABONAMENTULUI în țară: pe un an 150 lei în străinătate pe un an 300 lei

Strigoiul. — (Vezi explicația în pag. 5)

Atenee suburbiale

de LEONTIN ILIESCU

Inalță-te

*Inalță-te suflet spre cer,
Să scapi de păcatele lumii;
Prefă-te în tiră de argint
Și cântă cântarea luminii.*

*O haină cu fluturi și flori
Ți-oi țese din raze de lună,
Din stele, luceferi și sorii
Ți-oi face frumoasă cunună*

*Pământul e tină. Murdar,
Se'ncheagă cu 'ncetul pe tine;
Smucește-te, scapă de el
Și'nalță-te'n zări mai senine*

*Și-acolo, odată scăpat
De vuet, de larma de jos,
Spre steaua cea mică de sus
Te suie și cântă frumos.*

*Pe cei ce rămân, tu să-i plângi
Cu lacrimi curate ca tine
Și'n inimi să picuri încet
Nădejdi de zile mai bune.*

I. Feresnaru

Și flegmatic scoase dintr'un buzunar un ghiuden și câteva cornuri, dintăltul un briceag și fără să se turbure de lumea ce ne privea începem să mâncăm.

Venise după cum se vede — pregătit să asculte toate pledoariile.

Foarte apreciat de renumitul juriconsult Gr. Păucescu, acel Mecena al vremii, mare amator de litere și artă, în casa și la masa căruia Barbu era un răsfățat și avea totdeauna un loc de cinste, el n'a reușit nici o dată să convingă pe marele avocat ca să-l asocieză desinteresat la un proces din multele pe cari le avea.

Odată, cu prilejul apariției unuia din volumele lui Delavrancea (nău putea preciza care; pare-mi-se Săltănața) Gr. Păucescu îi ceru să-i rezerve 500 de volume pe cari i le plăti pe loc.

Delavrancea care înțese gestul profită de ocazie:

— Ascultă bunule Mecena, aș prefera tuturor acestor măgulitoare atenții, una care m'ar măguli peste măsură. Dă-mi puțința să mă manifest și în cealaltă indeletnicie a mea, lasă-mă să pledez de 2-3 ori alături de d-ta. N'am nici o pretenție.

— Știi ce mi-a răspuns mă? — îmi spunea el vădit descurajat — N'a vrut mă, n'a vrut. A găsit o formulă de *non possumus* foarte inteligentă:

„Asta nu, cu nici un pret nu — m'a zis — vreau să rămân întreg al literelor”.

În așteptarea debutului însă, a unui debut strălucit cum îl vrea el și cum ne așteptam toți, a debutat cu

Cartierele se deșteaptă.

Spiritul vremii le îmboldoște spre o viață mai ridicată sub raportul inteligerii lucrurilor. Truda Universităților populare n'a fost prin urmare zadarnică.

Intellectualii și scriitorii au acum un prietel admirabil să și afirme dragul lor de țară colaborând la luminarea maselor, chemându-le spre dreptate și adevăr.

Cel mai bun mijloc pentru răspândirea culturii este ateneul de suburbie. Ateneele suburbiale sunt anexe sigure ale universităților populare.

Acestea predau cursuri superioare pentru adulți; ateneele pregătesc spiritele prin conferinți.

Lumea dornică de cultură n'are astfel numai centrele mari de formare, nu e silită să alerge mult după o conferință interesantă și învățătoare din punct de vedere intelectual sau cultural.

Această lume nu se mai duce ea după conferințari și profesori, ei aceștia se duc în mijlocul ei, ca să-i invite carte, să o lumineze la ea acasă.

Iată deosebirea.

Ateneele suburbiale ca și Universitățile populare, cer să fie organizate însă după un plan metodic și unitar. Aceasta se poate face ușor — dacă Ateneul Român din București ar lua inițiativa să întocmească instituții similare, de periferie, un fel de secțiuni sau filiale ale așezământului de pe calea Victoriei.

Organizarea în țară mai permite și elaborarea unui program de lucru unitar, astfel că toate cartierele să se folosească de experiențele și progresele câștigate în această direcțiune.

Organizarea unitară mai permite și

întocmirea de statistici anuale, din care să se poată trage încheeri îmbucurătoare pentru viitor.

Cine să ia însă inițiativa?

Opinia mea părere este că ar fi de căderea intelectualilor și scriitorilor tineri să pornească o astfel de întreprindere, cu sprijinul autorizat al celor mai mari și mai încercați de cât e bine înțeles.

Hoadele nu vor întârzia să se arate în cel mai scurt timp.

Experiența dobândită în Capitala țării, va putea fi proiectată, pe o rază și mai mare, în cuprinsul județului, și mai apoi, în cuprinsul întregii țări.

Aceasta nu împiedică însă ca, în toate centrele pământului românesc, să se formeze nuclee culturale, ale căror experiențe, aduse în patrimoniul comun, n'ar putea să fie de cât prădejte efecte îmbucurătoare.

O mișcare sănădoasă, pe acest tărâm, s'a și produs, de altfel în multe localități, de la Droboi la Severin, din Ardeal și Banat până în Dobrogea nouă.

Ei bine toate aceste străluciri laudabile ar trebui să fie coordonate, strângându-se într'un congres sau conferință jeli exponenții mișcării pentru înfăptuirea idealului cultural românesc.

Eu pun problema. Rămâne ca timpul să ne dovedească posibilitatea unor atări închegări. Preocupările superioare, pe această cale, vor fi în tot cazul, mai vrednice de laudă de cât mărunțiturile cotidiene, pornite din suflete sterpe și din minți lenese, cu care ne-au prea obicinuit apostolii mincinoși de după războiu.

Răscolind amintirile

Debutul lui Delavrancea

II

Debutul avocațesc

Cu diploma lui de licențiat în drept, Delavrancea — care reușise să și creeze o reputație literară — nu izbutise la începutul carierei să pledeză nici un proces și această puțin îmbietoare perspectivă a durat aproape un an. Nu e vorba, nici după aceea, cătăva vreme nu l'au prea îmbulzit procesele până ce nu s'a ivit prilejul unei apariții la jurati.

Nu lipsea totuși să asiste ca simplu spectator la procesele cu oarecare răsunet, ba într'o zi brobindu-mă să fiu cu el, m'a luat cam pe vrute pe

nevrute să ascult și eu pledoariile avocaților cu mare reputație în procesul succesiunii Otetelișanu. Lume multă de d'abia ne-am putut strecura și găsi două locuri pe o bancă. Prezida regretatul Iulian și pledau între alții, Cornea, Stătescu, Sipsom, d. Dissescu. Pare că'l văd acum pe magistrul d. Dissescu scoțând din buzunarul dela spatele jachetei *Voința Națională* în care apăruse testamentul Otetelișanu și comentând în fața tribunalului acest testament după imprimat.

Iar când pe la vreo 3 d. a. s'a suspendat ședința pentru câteva minute, i-am propus lui Barbu al meu să mergem să luăm ceva fiindcă nu mâncasem și să revenim pe urmă.

— Ești nebun? — se răsti el — Dacă plecăm nu mai găsim locuri. Nu vezi căți așteaptă să ni le ia?

DORINȚĂ

Aș dori, să sbor de parte... peste nouă mări și țări
 Dus de brizele de mare și de blândele cântări
 Ce le șuer barcații în singurătățimarine
 Pe oglinda drăgălașe și desmerdul lunei pline
 Să brăzdez dezamăgirea, bucuriile de arândul
 Unde mă va ducea briza, reculegerca și gândul
 Și în clarul nopței blonde, singuraticelor stele
 Depe bordul năveii, Doamne, să cântdoina țării mele.
 Toată jalea, tot aleanul moștenit dela bătrâni
 Să mi revăd grădina, casa, făcând streășină din mâini
 Și să cred că e murmurul gărtei noastre șoptitoare
 Dar să regăsească în juru mi doar singurătăți de mare
 Ca să pot ghici de dragul fiecărei amintiri
 Cât de scumpe sunt atunci drăgălașe ciripiri
 Cât de dragi pot fi și boziibălăriilor d'acas
 Cât de crud este regretul ultimului bun-rămas.
 Pe oglinda nesfârșirii să presar și cu mărgele...
 Să redau singurătății și mirajelor de stele
 Modestia, bogăția, de regrete ce pot da
 Impletită, cu beteala doinelor din țara mea.
 In cadența de balade ce le murmur barcații
 In fosnirea unor pânze, ca în pacea leturgii.
 Din grozava Mare Neagră, prin Bosforul de azur
 Ce și adie după țarmuri al legendelor murmur
 Unde cântă marinarul „dedemultu'ntr'un târziu
 Când magia și grandoarea se topesc în argint viu.
 Să plutesc printe galere pe blajina Marmara
 Spre greceștele Parnasuri oglindite 'n unda sa
 Delos, Chos, Mitilene, și Gericos și Ciclade...
 De bucalice seraiuri și grădine de balade
 Unde doarme: Biletisa, și Pericles și Homer
 Din bijuteria lumii; cel mai splendid giuvaer.
 Regăsești sub glia o friză or un basso-relief
 Boații desgrădinate și brodate p'un gherghel...
 Și din codrii de curmale tu te duci bătut de floare
 De parfum și de betie, dus de brizele de mare...
 ...Ce garoafe grandiforme ce grotesc de necrezut
 Ce bizară dormitare e în port la Beyruth !

Ce cadăne drăgălașe, ce negroși de beduini
 Și în jugul degradărei, selavii cât par de blajini!!!
 Duc în ochi dulceașă de unor false giuvaere
 Și în gest străfulgerarea desghetătelor cratere...
 Dromadere gârbovite pe desert doșoritor
 Din Damasc, Bagdad, Djenareh se îndreaptă spre Bassor
 Și în sfinte reculegeri mi fac gândul meu hagi
 Și l' trimet cu caravana la Genizareul viu,
 Să se roage, săngenunche și să plângă precum plâng
 Ochi dragelor zambile dimineată când se strâng...
 Haide lasă Beyruthul cu să dormiteze iar
 Dumă, navă, spre Girgeno, Quadalhorce, Gibraltar...
 Gemă surd Quadalchivirul, gemă 'njugul lor muletri
 Voi brava singurătatea celor „zece mii, de catrii”
 Adâncime ce înghite și delfinul și balena
 In dorința mea grozavă să găsească „Sfânta” Elena”
 Cu Longroodul și Briarul cu „Eroul și ingratal”
 Unde glia înghitise dedemult pe: Impăratul...
 In burhaiul inserării și brumoase dimineți
 Să primesc rebotizarea generoasă 'altei vieți...
 Dar bogat în amintire blestemând să mă înturn
 Singuratic cum se încheie în brățara lui Saturn...
 O blazat de grozăvia regăsită în Briar
 Nu voi merge mai departe, deaceca în zadar
 Brizele mândemn spre larguri în al pânzelor fosniț.
 Imi rechem dezamăgirea și desmerdul negrăit ;
 Doina, jalea, gândul, glia mă dorește și dorește
 Să mi revăd iar fumul galeș pe căminul părintesc...
 Căci ghicii din ochi de dragul fiecărei amintiri
 Cât de scump este glăsciorul drăgălașei ciripiri...
 Cât de gures e regretul ultimului bun rămas,
 Cât de dragi mi sunt și spinii bălăriilor d'acas...
 O grădină dragă, fie, da-voi pacea mi ideală
 Găzele să mi dea cântarea, luna ta să mi dea beteală...
 Și în horă ginerească cununat de D-zeu
 Logodit singurătății, fi voi ginerele tău.

De Gekom

un banal proces al meu pe care mi l'a pledat la tribunalul din București, având de adversar pe avocatul de atunci al Statului la Giurgiu (nu-i mai rețin numele).

Mi-a câștigat procesul fără prea multă bătaie de cap, cauza mea fiind dreaptă.

Și cum înapoiindu-ne de la tribunal, l'am întrebat de ceia ce îi datoram, m'am pomenit cu răspunsul acesta:

Nu mă plietki cu insistențele tale. Vrei să te achiți de mine?... Dă-mi un proces mă! Da-ți-mi un proces în care să am prilejul să mă manifest!

N'a trecut mult și l'a avut acest prilej.

(urmează)

V. Bilciurescu

Nationalismul în creațiunile artistice

Artistul, ca individ, trăiește în anumit mediu. Natura, societatea și climatul îi impregnează sufletul cu un ideal. Părinții, școala, compatriotii, instituțiile, tradițiile, cultura și civilizația, toate îl influențează adânc și i dau pecetea caracteristică neamului din care face parte. Astfel se explică cum toți artiștii, din toate timpurile, au îmbrățișat idealurile popoarelor în faza evolutivă în care se găseau.

Homer a creiat unitatea poporului grec; Virgiliu a cântat mărirea poporului roman; Dante a visat o Italie unită și independentă; Torquato Tasso a preamărit în „Jerusalimul liberat” cavalerismul și frumusețea, noblețea și avântul pe care nu-l aveau contemporanii săi; Calderon de la Barca a descris în piesele sale clogiul onoarei, al patriei și al religiei din epoca lui.

Secolul al XVII-lea, în Franța, a

fost icoana curței strălucite a lui Ludovic al XIV-lea; Shakespeare și Milton au arătat lumii caracterul și țări morală a poporului englez; Goethe și Schiller au descoperit izvoarele nescădate ale poeziei germane, dând culturi operei nemuritoare.

Scriitorii rusi din secolul al XIX-lea ca Gogol, Dostoievski, Tolstoi și Turgheneff au transpus în operele lor specificul și vigoarea uriașă a unui popor de 150 milioane.

Ibsen și Björnson ne-au redat frumusețile Norvegiei și au concretizat, printr'o viziune artistică genială, frământările, marile idealuri și „tare”-le morale ale secolului al XIX-lea.

La noi, prin Grigore Alexandrescu, Nicolae Bălcescu, Ion Ghica, Vasile Alexandri, Eminescu, Cosbuc și Octavian Goga am obținut și am consolidat unitatea sufletească etnică prin care am putut infăptui întregirea neamului românesc.

„UNIVERSUL LITERAR”

PREMIILE FILATELICE

Pe luna Aprilie 1925

EUPON No. 3

Orice popor a avut artiști cari au menținut energic și au dat stimulent pentru a duce mai departe lupta pentru existență și afirmare în domeniul creațiunii intelectuale universale.

Din popoarele semitice, numai eвреii au jucat un rol unic în epoca modernă prin introducerea creștinismului, care a popularizat cărțile lor religioase și istoria lor fabuloasă.

Biblia opera lor de seamă, e o operă dramatică extraordinară, e o operă culturală și istorică în parte, legendară în alta și supranaturală în multe părți, dar etern umană. Această eponeie reprezintă o fază politic-culturală a poporului evreu înainte dispariția lui ca factor politic în istoria lumii.

Artiștii reprezintă sinteza și unitatea, armonia și avântul unui popor. Ei exprimă, prin manifestările artei, durerile, bucuriile și idealurile unei națiuni.

Naționalismul, adică stăruirea sufletească a unui popor și aspirațiile sale culturale, e scheletul și podul creațiunii de artă și e în același timp, cel mai însemnat izvor de realizare și de inspirație artistică.

Naționalismul caracterizează opera de artă, dar nu exclude universalitatea.

Naționalismul e pentru artă cum îmbrăcămintea e pentru corp. În ce privește fondul creațiunii artistice, el este același la toată lumea.

Artă n'are patrie. Artă domnește peste tot unde e cultură și civilizație și exprimă preocupări și realizări estetice generale, dar ea poate fi totdeauna și manifestarea idealului cultural al unui popor.

Creațiunea artistică se înfăptuiește, în general, în afară de naționalism și de cadrul coloarei locale.

Oamenii sunt aceiași pretutindeni ca fond, fiindcă sufletul e universal, dar se deosebesc unii de alții numai prin costum, tradiție, educație, cultură și civilizație.

Artiștii, ca și oamenii de știință, se ridică deasupra neamului din care fac parte și deasupra epocii în care trăiesc. De aceia operele de artă invențiile și dragostea ca și toate sentimentele omenești sunt un patrimoniu comun al tuturor și ele n'au nevoie nici de certificat de naționalitate și nici de supuseorie ca să fie ceiace sunt, adică produse spirituale universale.

Naționalismul e necesar în operele de artă, fiindcă distinge manifestările intelectuale dintre popoare. Dacă nu s'ar afirma naționalismul în creațiunile artistice, atunci am avea o artă unilaterală și banală.

G. Niculescu-Varone

Note de drum

de LENAU

Erau de argint mesteacăanii!
Lumina lunii toată
Din noapte părea c'a rămas
Pe ramuri atârnată.

Și 'n crâng o căscioară albă,
Pitiță sub o vie;
Simții dela 'nceput, cu drag,
Spre dânsă că mă 'mble.

O, cum luceau în roșii zorii
Ferestrele sărace,
Și cum prindeau și munți, și șes
În roze să se 'mbrace!

Și vița urca spre ferești
Cu aurli bobite,
Cândoaera stă pe casă 'n chip
De albe porumbite.

Și ciocârlii se avântau
În dimineata sfântă.
Părea că cerul azuriu,
Pământului îi cântă.

Acuma gândeam, că la geam
Iubita va apare,
Și vesel astentam să-mi dea
Binețe, zâmbitoare.

O, visul meu dumnezeesc,
La adăpostul urii,
Cu dânsa să pot să trăiesc
În lăbiștea pădurii.

Privighetoarea seara.
Să rătăcesc cu dânsa 'n crâng,
Când vine primăvara,
S'ascult cum pirue 'n copaci

În toamnă să stăm, să privim
Cum prind frunze să sboare;
La sânul ei să mă lipesc,
Când totu 'n fire moare.

Să-mi cânte Iarna, lângă foc
Iubita mea bălae,
Și tot norocul cerului
Să-mi între în odale.

Să mișc nici nu cutez; mă tem
Că, de-ași mișca odată.
Ca și un vis mi s'ar topi
Căsuța fermecată

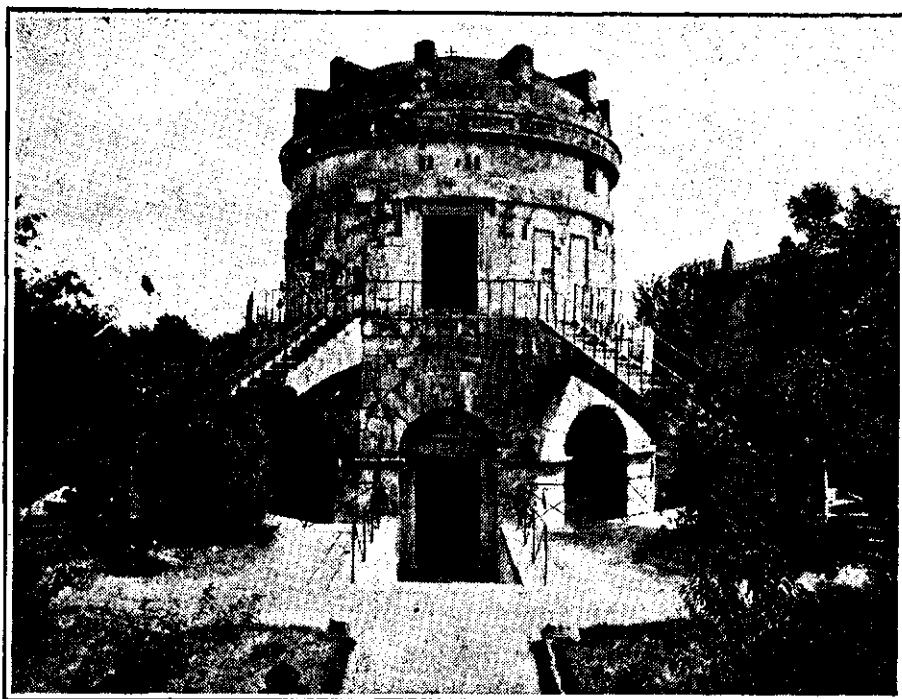
Dar iată, usa s'a deschis
Și... mai să-mi vină p'ânsul,
Se-arată în prag un vânător
Cu câinii după dânsul.

Binețe-mi dă, zâmbind, și-o ia
În grabă 'nspre poiene.
Din cap eu dau și plec, strivind
O lacrimă 'ntre gene.

Trad. Paul B. Marian

PRIN ITALIA

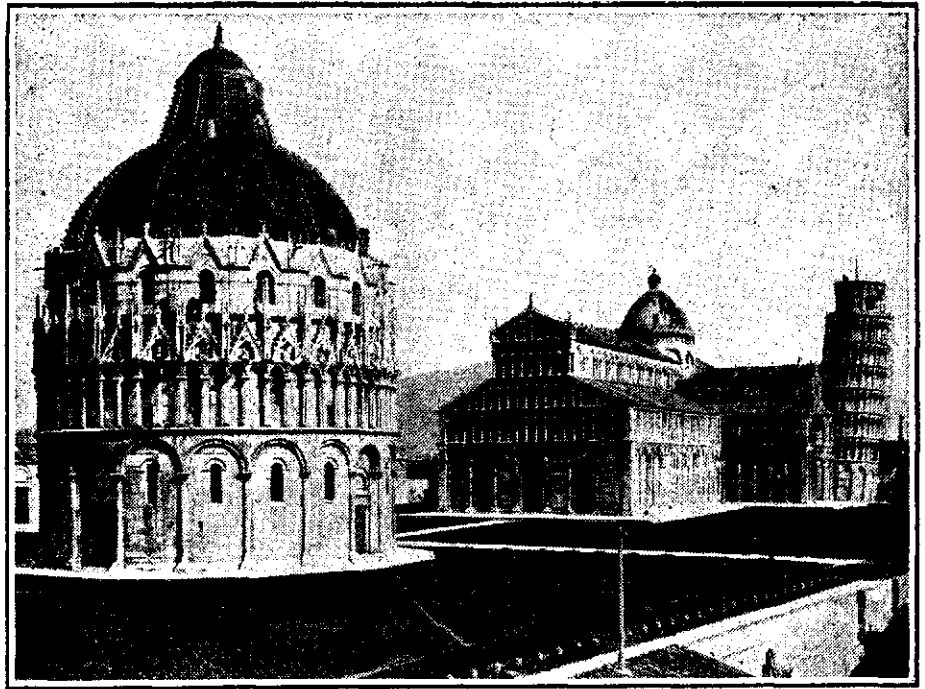
RAVENA. — Mausoleul lui Teodoric. (Secolul VI).

Satul nostru

Însărat pe culmea unui deal brăzdat
Se înalță 'n zare mândrul nostru sat.
Cu livezi frumoase și case înalte,
Satul nostru nu e cum sunt cealalte.
Lângă dânsul trece un râu spumegos
Care duce 'n taină un cânt dureros.
Atingând cu vârful cerurile-albastre
Se răsfață mândru pădurile noastre.
Și zefirul trece cu aripi ușoare
Ca un vis de vrajă ce se pierde 'n zare.
Cu fulgi de lumină fluturați din soare
Revărsatul, zilei pe la noi apare.
Și când lunca noastră e plină cu flori
Toată lumea pleacă la muncă în zori.
Și ce veselie e în sat la noi
Când se'ntoarnă seara turmele de oi!
Noaptea când își lasă vâlul ei ușor,
Și suspină tain'c apa de isvor,
Și când luna plină pe ceruri apare
Un rai de grădină satul nostru pare.
Să-l privești într'una de dor fermecat
Atât e de mândru scumpul nostru sat.

N. Anghel Bacău

DIN ITALIA

PISA. — Piața Domului cu Turnul înclinat.

STRIGOIUL

— de Jacques Cézembre —

(Vezi ilustrația din pagina 1-a.)

Toată lumea se îngămădisse pe cheu ca să privească plecarea pescarilor. Ceva mai departe, într'un colț retras, câțiva marinari discutau. Unul din ei, un bătrân simpatic, zise cu o voce gravă:

— „Plecarea asta îmi aminteste o întâmplare ciudată și grozavă pe care v'o spun deși știu bine că n'o să mă credeți.

„Era în 1897. Eram vre'o cincisprezece matrozi cari trebuiau să plecăm cu corabia „Jeanne-Denis“, la pescuit la Terra Nova, sub comanda căpitanului Chalubert, un om foarte îndrăzneț, un adevărat lup de mare.

„Deabia am părăsit însă portul ca s'a întâmplat un accident. Un cablu sfărâmându-se, din întâmplare, lovi în cap pe un marinar care muri pe loc. Am trebuit să amânăm plecarea și tot de-odată să înlocuim matrozul. A două zi căpitanul găsi un marinar, un breton din Quimper care se numea Jann Teuz. Marinarul acesta era un tânăr cu niște ochi mai strălucitori și cu o figura ciudată care înspăteamă.

— Ați avut noroc că m'ați întâlnit, d-le căpitan, zise el, căci nu ori cine ar fi primit să înlocuiască un om ucis pe bord, cu atât mai mult cu cât acesta a fost angajat de d-v al treisprezecelea.

— „De unde știi asta? mormăi căpitanul.

— „Asta mă privește.

„Căpitanul nu răspunse și se mulțumi doar să dea din umeri, întorcându-i spatele.

„Cu toată pătașia asta am ajuns cu bine la Terra-Nova. Deși Jann Teuz nu era iubit pe bord, era un pescar atât de îndemânat în cât Chalubert de obicei foarte rezervat îl menajă oare cum. Într'o seară însă se deslănțui pe mare un vânt năpraznic și în curând începu să ningă cu putere. Corabia noastră se clătină, asemenea unui om beat. Nu ne rămăsese altceva de făcut de cât se plutim în voia soartei. Vremea asta grozavă a durat câte va zile și aveam impresia că rătăcim pe un ocean necunoscut al unei planete moarte. Când vorbesc de uragan să nu vă închipuiți că era un uragan obișnuit, o! nu. Ca să vă dați seama de violența lui trebuie neapărat ca cineva să fi fost măcar odată acolo, în țara aceia depărtată a insulelor de gheață...

„In sfârșit, în ziua a cincea, uraganul se potoli, dar ce spectacol sinistru; vaporul Jeanne Denise nu mai era de cât o epavă jalnică. De 'ndată ce vremea se liniști, căpitanul voi în primul rând să determine poziția exactă a locului în care ne aflam; dar care nu fu mirarea noastră văzând că busola și toate instrumentele de precizie dispăruseră ca pr'n farmec.

„Ce era de făcut? ... Unde să mergem? Cum să ne orientăm? Echipajul întreg era îngrozit fiind că evenimentele care se desfășuraseră aparțineau mai de grabă domeniului supranaturalului; puterile noastre erau paralizate, căci nu te poți lupta împotriva soartei. În răstimpul acesta

corabia pornea înainte fără să știu încotro.

„Căpitanul desnădăjduit ne chemă pe toți la sfat. În timp ce ne adunaserăm pe punte am observat că unul din noi lipsea și acela era Jann Teuz.

„De-ab'a am constatat absența lui că un zgomot ciudat ne-a pironit locului și un hohot îngrozitor de râs, un hohot supraomenesc întrerupsese tăcerea care domnea printre noi.

„In fața corabiei noastre înainta încet o barcă și într'ansa se afla Jann Teuz.

„Ticălosul râdea în vreme ce noi îl amenințam cu pumnii.

— El, el e pricina tuturor suferințelor noastre..

„Dar Teuz foarte liniștit râdea mereu. Vocea lui îmi păru schimbată, îndepărtată când vorbi.

— „A! nu cunoașteți povestea mea, ei bine să v'o spun eu. Ascultați:

„In 1845 am făcut parte din echipajul Tahit care a naufragit. Câți va dintre noi împreună cu căpitanul — o brută — am reușit să scăpăm adăpostindu-ne pe o barcă. Din nefericire n'aveam provizii de cât cel mult pentru patru zile. Știti ce se întâmplă în cazurile astea. Fieea se trezește în om și un marinar trage la sorti victima care trebuie omorâtă spre a fi mâncată.

Lucrul acesta s'a petrecut aidoma pe barca noastră, dar în loc să tragă la sorti așa cum se cuvenea, tovarășii mei s'au năpustit asupra celui mai tânăr și mai slab și l'au omorât. Și știți cine a fost omorât? Eu, — da eu Jann Teuz.

„A! nu credeți în strigoi? Dar atunci cum vă explicați dispariția tainică a atâtor corăbii.

„Aflați că ele au dispărut fiind-că eram eu pe bordul lor și mai aflați că atunci când un căpitan m'a înrolat, poate fi sigur de sfârșitul tragic al corăbiei lui...

Iarna când se angajează pescarii, mă întorc vecinic din lumea dreptilor, pe coasta bretonă. Și de îndată ce un căpitan a angajat doisprezece oameni mă prezint lui și atunci vaș de corăbia lui... Echipajul întreg plătește cu viața lui crima marinarilor de pe Tahiti. De altfel, acei dintre d-v, care cunasteți limba bretonă știți doar că numele meu înseamnă: Strigoiul!.. Și acum la revedere...

„In clipa aceea epava noastră târâta de curent lăsa în urmă barca lui Jann Teuz care pieri în ceață și în curând n'am mai văzut-o.

„Ce să vă mai spun. Cu foarte mari greutateți am reușit în cele din urmă, după ce aproape tot echipajul a murit, să fim salvați pe ocean, de un vapor care trecea întâmplător pe acolo.

N'am scăpat de cât eu și căpitanul Chalubert...

Și de atunci nu l'am mai revăzut nici odată pe Jann Teuz“..

Trad. de **Const. A. I. Ghica**

Zadarnic!...

*Gândul meu spre tine se îndreaptă
Evocând înflăcărări păgâne...*

*O, și ce târziu îmi vii!... Ca mâne,
Rob de veci, Nirvana mă așteaptă...*

*Gratiile tale sunt stăpâne
Evilor ce-au prea mărit prin faptă
Taina cea deapururi înțeleaptă
A iubirii — zână peste zâne...*

*In zadar privirea mea te soarbe
Unui dor să-i smulgă înțelesul
Bucuria mea-i din altă lume...*

*In zadar!... Căci patimile oarbe
Trec ușor ca spuma, ca cresul
Astei lumi și sunt prilej de glume.*

I. Olteni

Universul Literar

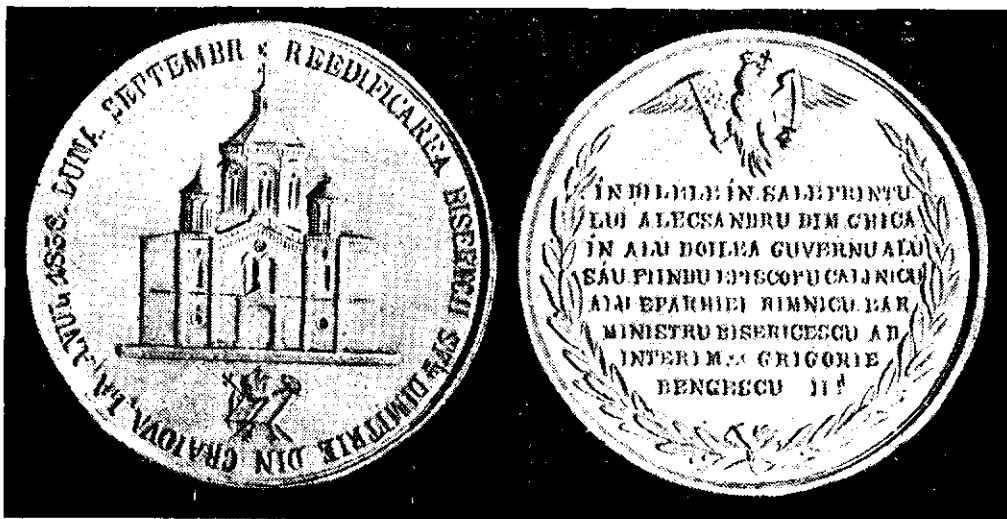
Cuponul Nr. 19

Strângeți complet aceste
cupoane și veți lua parte
la premiile „Universului“
printre cari și **3 CASE.**
Tragerea în primăvară

Cronica medalistică

de **C. A. ORĂȘIANU**

1858. Medalia recludării Mitropoliei din București

Actuala Mitropolie din București, după cât s'a putut afla, a fost începută între anii 1654-55 de către Constantin Vodă Șerban (1654-1658). In ultimul an al domniei, răsculându-se contra Turcilor, a fost nevoit să se retragă la Târgoviște și apoi la C-Lung. Turcii intrară în București, au pus domn pe Mihnea al III-lea, care chiar în acel an — 1658 — a târnosit această mănăstire cu hramul Sf. Constantin și Elena.

La târnosire, a asistat, pe lângă mitropolitul țării, Ștefan I dela Târgoviște și patriarhul ecumenic al Antiohiei, cae întâmplător se afla în București.

Mai târziu, mănăstirea zădită de Constantin Vodă Șerban, a fost declarată mitropolia țării, odată cu mutarea scaunului domnesc dela Târgoviște la București.

Avers. Fațada mitropoliei așa cum a fost recludită — astăzi e modificată — Dedesubt insemnele Bisericii ortodoxe.

Pe margine legenda: REEDIFICAREA MITROPOLIEI INCEPUTA LA ANUL 1858 LUNA SEPTEMBRIE

Revers. Pe margine o ghirlandă de laur. In partea de sus vulturul emblema țării românești. In mijloc pe 7 rânduri legenda: IN ZILELE IN SA. PRINTULUI — ALECSANDRU DIM GHICA IN ALU DOILEA GUVERNULU ALU SAU, FIINDU MITROPOLITU EM, SA. NIFON II-d—ALU UNGROVLACHIEI SAR MINISTRU BISERIC AD. INTER. — GRIGORE BENGESCU II-d.

Stanța acestui revers a avut omică crăpătură în partea de jos, semn care se observă bine la toate medaliate.

1858. Medalia recludării bisericii Sf. Dumitru din Craiova

Anvers. Fațada bisericii Dedesubt insemnele Bisericii ortodoxe.

Pe margine legenda: REEDIFICAREA BISERICII SF-tu DIMITRIE

DIN CRAIOVA, LA ANUL 1858, LUNA SEPTEMBR.

Revers. In partea de sus vulturul, care reprezintă emblema țării româ-

nești, pe margine o ghirlandă de laur.

In mijloc pe 8 rânduri legenda: IN ZILELE IN. SALE PRINȚULI-ALECSANDRU DIM. GHICA. — IN ALU DOILEA GUVERNUL ALU — SAU, FIINDU EPISCOPU CALINICU—ALU EPARHIEI RIMNICU. FAR—MINISTRU, BISERICESCU ADINTERIM, GRIGORIE — BENGESCU II-d.

Honoré de Balzac

GOBSECK

Traducere de Const. A. I. Ghica

— Urmare —

— In zâmbetul și pe fața lui am citit viitorul contesei. Domnișorul ăsta blond, rece, actor fără suflet, se va ruina, o va ruina, va ruina pe bărbat, va ruina pe copii, le va mânca zestrea, și va pricinui mai multe ravagii de-a lungul saloanelor decât ar putea să pricinuiască o baterie de obuze într'un regiment. De aco m'am dus în strada Montmartre, la d-ra Jenny. Am urcat o scară îngustă și aproape dreaptă. Ajuns la catul al cincilea, am pătruns într'un apartament compus din două odăi, curate ca o monedă nouă. N'am zărit nici cea mai mică urmă de praf pe mobilele primei camere unde mă primi d-ra Jenny, o tânără pariziană îmbrăcată ideal de simpu, o figură nostimă și plină de frăgezime, drăgălașă, cu un păr castaniu bine pieptănat și care, arcuit frumos pe tâmpile, dădea finete ochilor ei albastru, limpezi ca și cristalu'. Lumina lăsată pe ferestre, arunca o licărire străbătând printre perdelele subțiri dulce pe chipul ei modest, ai fi zis că e geniul singurătăței. Când am prezintat polița fetei i-am spus că n'o găsisem dămneata.—Dar banii erau la portar, îmi răspunse ea.—Mă făcui că n'aud.— Se vede că domnișoara iese de vreme? — Ies foarte rar din casă, dar când lucrezi mai toată noaptea, e bună o baie dimneța. Mă uitai la ea. Dintr'o singură privire ghicii totul.

Era o copilă osândită să muncească în urma cine știe cărei nenorociri, și care făcea probabil parte dintr'o familie de fermieri cinstiți, căci pe față avea câte-va pete de roșeață, specifice persoanelor trăite la țară. Un aer bun de curățenie sufletească respira în toate trăsăturile ei. Mi se păru că mă aflam într'o atmosferă de sinceritate, de nevinovăție, care mi răcoroa pieptul. Sărmană copilă nevinovată! ea credea în ceva; deasupra patului ei simplu din lemn zăgrăvit, era un crucifix împodobit cu două ramuri de merisor. Am fost aproape mișcat. Mă

Se 'ntorc cocostârcii

*Se 'ntorc cocostârcii și iarăși pe pântec de cer, s'a aprins
Puhoi de lumină-văpae din zâmbet de soare bătrân:
Cu pași de tăcere nădejdea-mi se pierde-un cântec invins,
Și zilelor frânte de trudă, aceeași fantomă rămân.*

*Verdeța incuibă câmpia cicoarea la poala de cer,
Iși toarnă albastrul pe creste, și creste spre ape se'nchind;
Mi-e cântecul frate cu jalea din sufletul celor ce pier,
Și visul, o noapte de toamnă, mușata în zări de rugină.*

*Prietenă, umbră croită din lutul din mine pripas
Abateți pașirea botnavă, spre crucea trântită 'n noroi;
Din snopul de-atâta speranță, tot singur și plâns am rămas;
Șin ținte pe cruce ne-or bate, ca mame, pe unul din noi,*

*Se 'ntorc cocostârcii cărunță-i și vremea, cărunți sunt și eu,
— O, păsări cu aripi strivite, de goul din largă zburare;
Voi duceti prin zare departe durerea trecutului meu,
Și lutul din mine 'n genuche cerșind un popas de 'ngropare.*

*Spre târguri cu uliți înguste și geamuri pătate de fum,
Ca mâne, vă'ntorcelți, și iarăși va geme pustiul prin crâng.
Venți cocostârci cu 'noire din flori se desface par fum,
Cu voi încă-un an se mai pierde dar totuși vă aștept și va plâng.*

George Nutzeșu

simțeam dispus să-i ofer bani, eu doisprezece la sută numai, ca să-i înlesnesc cumpărarea unei prăvălii. Dar mi-am spus îndată, cine știe, poate că are undeva vre-un verișor care va împromuta banii cu iscălitura ei și care-î

ny Malvaut ar fi o nevestă minunată; comparam viața ei curată și retrasă cu viața contesei care odată ce ajunsese până la poliță, va luneca desigur până în fundul prăpastiei vitiului! — Ei bine! — reluă Gobseck după o clipă de tăcere adâncă, crezi d-ta că nu-i nimic să pătrunzi astfel în cutele cele mai ascunse ale inimii omenestii, să desvălui viața intimă a altora și s'o vezi în toată goliciunea ei?

Nu vei găsi două priveliști care să se asemene. Alături de plăgi hidoase, chinuri de moarte, scene de iubire, mizerii pe cari le așteaptă apele Senei, petreceri de tinerețe cari duc la eșafod hobote de desnădejde și serbări somptuoase. Eri, o tragedie: un biet părinte care se asfixiază pentucă nu-și mai poate hrăni copii. Măine o comedie: un tânăr care încearcă să joace străvechea scenă a sinuciderii din dragoste, cu variantele vremii noastre. Ai auzit lăudându-se elocvența ultimilor predicatori? M'am dus și eu câte odată să-mi pierd vremea ascultându-i; mărturisesc că uneori m'au făcut să-mi schimb părerea, dar purtarea, cum spune nu știu cine, nici îndată. Ei bine, preoții aceștia, oratorii, voștri mari, Mirabeau, Vergniaud, atâții alții în sfârșit sunt niște gângavi pe lângă oratorii mei. Adesea, o fată îndrăgostită, de un bătrân negustor în pragul falimentului, o mamă care vrea să ascundă greșeala fiului ei, un artist fără pâine, un om al zilei pe povârnișul disgrăției, și care, din lipsă de bani e amenințat să piardă tot rodul muncii

Balzac caricaturizat de Daumier

va loca toată averea. Și-am plecat ferindu-mă de ideile me'e generose, căci am băgat adeseori de seamă că binefacerea când nu vațămă binefăcătorului, omoară pe cel îndatorat. Când ai intrat adineaori, mă gândeam că Jen-

Un fel de a vorbi

Economie

— Ce e scandalul ăla, madam Roza?
— Ia surdo-mutul de sus, dis cută cu nevastă-sa.

— Papa, tot te plângi tu că sunt scumpe cărțile de școală.
Anul ăsta sunt hotărît să rămân repetent... ca să-ți fac economie.

lui, m'au făcut să mă cutremur în fața puterii cuvântului lor. Actorii aceștia sublimi jucau numai pentru mine, și fără să mă poată înșela. Privirea mea e ca aceea a lui D-zeu; citesc în inimi. Nimic nu mi-e ascuns. Nu se refuză nimic celui care leagă și desleagă băerile pungei, sunt destul de bogat ca să cumpăr conștiințele acelor cari mână faptele minștrilor, dela băeții lor de biuroș până la amantele lor: nu-i aceasta puterea? Pot să am pe cele mai frumoase femei și desmierdările lor cele mai dulci: nu-i aceasta plăcerea? Puterea și plăcerile nu rezumă ele oare toată alcătuirea voastră socială? Suntem din aceștia vre-o zece la Paris, toți regi tăcuți și necunoscuți, săpâni absoluți pe viața și pe soarta voastră. Ce e altceva viața dacă nu o mașină pusă în mișcare prin forța banului. S'o știți dela mine, mijloacele se confundă cu rezultatele; nu veți isbuți niciodată să despărțiți sufletul de simțuri și spiritul de materie. Aurul e spiritul societății voastre actuale. Legați prin aceleași interese ne întrunim odată pe săptămână la cafeneaua The-mis, de lângă Pont-Neuf.

(Va urma)

Tragerea premiilor filatelice

Următorii au câștigat câte un lot de 50 mărci diferite din premiile filatelice ale ziarului nostru:

- 1) *D-na Victoria A. Antoniu*, str. Ștefan cel Mare, 311, Brăila.
- 2) *Traian Turtureanu*, str. Maramureș 3, Craiova.
- 3) *Seb. Ghimpețeanu*, str. Glor'bi 10, Galați.
- 4) *Nicu I. Roșca*, str. g-ral. Tell 17, T. Jiu.
- 5) *Tudorita Ionescu*, str. Unirei 190 bis., Brăila.
- 6) *Florica Niculescu*, str. Cuza-Vodă 3, Caracal.
- 7) *D. Ștefănescu*, Cal. Călărași 245, Loco.
- 8) *Șerban Cesar Pascu*, str. Isvor 58 Loco.
- 9) *Maria Korcinski*, str. Unirei 51, Pascani.
- 10) *Virgiliu Isopescu*, str. Lascăr Cărgiu 38, Iași.

Abonamentele la **Universul Literar**, Ziarul Științelor Populare și Veselia fiind cu premii se fac **numai pe un an și costă 150 lei fiecare.**

Poșta redacției

D. Nicorescu, Călărași. — Nu sunt lipsite de simțire versurile d-tale. Ar trebui să mai încerci însă, nu merge, de pildă,

„Eu cu versurile mele
Sufăr de-al tău dor”

Mai târziu vei înțelege și d-ta de ce nu merge.

Crème Simon

CREMA SIMON
Această cremă igienică și binefăcătoare albește și înmoale pielea dându-i o mătădierie și o catifelare fără pereche. Ea conservă tenului frumusețea și frăgezimea tinereții.

CREMA SIMON
face să dispară toate micile afecțiuni ale epidermei: crăpături, degerături, roșeață, părți, etc. Crema trebuie ținută pe pielea încă umedă.

Fabrica și depozitul
Simon